

ЕКОЛОГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАЧАННЯ

*І.М. Майорова, д-р екон. наук, професор
ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь*

Процеси формування нової глобальної світової економіки, інтенсивність комунікацій, посилення світових господарських і культурних зв'язків зараз йдуть паралельно із глобалізацією основних проблем і загроз розвитку. До сучасних загроз розвитку людства, що раніше носили національний і регіональний характер таких як: ресурсні, продовольчі, енергетичні, екологічні, інформаційні, демографічні, космічні додалися і нові, а саме: вперше ресурсна й екологічна криза досягли меж глобальної системи, ставлячи під загрозу безпеку біологічного життя на планеті. Вперше людство змушене шукати вихід із соціально-економічних криз, об'єднуючись у єдине глобальне співтовариство. Вперше для економічних систем виявилися вичерпаними можливості нарощування матеріально-енергетичних потоків, щоб задовольнити потреби зростаючого населення, і людство змушене свої надії пов'язувати з виробництвом і споживанням інформаційних ресурсів, переходячи до принципово нових технологій, економічних відносин, соціального стану. Таке критичне загострення й ускладнення глобальних проблем диктує необхідність всебічного посилення міжнародного співробітництва на основі погодженого розвитку глобального світового господарства й створення глобальної універсальної системи всесвітньої безпеки.

У широкому розумінні міжнародну економічну інтеграцію визначають і як відносини, і як процес. Інтеграцію в першому розумінні можна тлумачити, як відсутність будь-якої форми дискримінації партнерів з інших держав у кожній з національних економік. У такому плані міжнародна економічна інтеграція являє собою вищий рівень розвитку міжнародних економічних відносин. Як процес інтеграція проявляється в стиранні відмінностей між економічними суб'єктами – представниками різних держав. [1, с. 225]

Розвиток процесів міжнародної економічної інтеграції обумовлений такими факторами:

- економічним розвитком країн, груп країн і регіонів світу в умовах нерівномірного розвитку;
- розвитком науково-технічного прогресу;
- тенденціями демографічного розвитку;
- наявністю й необхідністю вирішення глобальних проблем: енергетичної, продовольчої, екологічної, використання Світового океану й Космосу, економічного зростання й народонаселення, економічної безпеки, роззброєння;
- різким скороченням відстаней у зв'язку з розвитком транспортно-комунікаційних мереж і технологій;
- ринковою уніфікацією економічного розвитку. [1, с. 225]

Для сучасних глобальних ланцюгів постачання відмінними рисами виступають такі: загальний акцент на управління ланцюгом постачання шляхом вирішення балансу між вхідними і вихідними потоками товарів; розвиток взаємовідносин між постачальниками і споживачами в рамках всього ланцюга постачання на довготерміновій основі. При цьому метод вирішення таких вимог повинен бути самим раціональним. Такий вибір часто визначається сумою коштів, яку власники ланцюга постачання можуть виділити на його розбудову, а розмір її може виражатися відсотками від продажів.

Ефективна діяльність ланцюга постачання неможлива без тісної і конкретної координації між різними функціональними областями. Досягнення таких вимог в рамках однієї фірми стає можливим при використанні наступних організаційних стратегій: оптимізації діючої системи, експериментування з новими унікальними методами координації, або реорганізація служб логістичного управління. Вибір тієї чи іншої організаційної стратегії залежить від стратегічних цілей підприємства і логістичних задач, які виконує підприємство, як ланка у глобальному ланцюзі постачання.

Мета, яку ставить перед собою підприємство при організації, або реорганізації щодо досягнення найбільшої координованості потоків товарів і послуг повинна бути вагомою і відповідати інтересам як постачальників, так і покупців / споживачів. Досягти такої мети можливо шляхом створення національних – на рівні держави, і транснаціональних – на рівні міжнародному, фінансово-промислових груп.

В останні десятиріччя світове співтовариство почало активно вживати заходи, спрямовані на покращення екологічного стану навколишнього середовища, в тому числі й щодо контролю екологічних аспектів діяльності ТНК. Багато компаній стали самостійно приділяти більше уваги екологічним аспектам, розуміючи глобальність і небезпечність наслідків цієї проблеми. Крім того, використання екологічно чистого виробництва підвищує конкурентоспроможність корпорацій за рахунок створення іміджу борця за чистоту довкілля, підвищення довіри споживачів до продукції тощо. [2 с. 115-121]

Найбільш характерними пунктами екологічних зобов'язань, що приймають на себе ТНК, є:

- подання повної і правильної інформації про вплив діяльності транснаціональної фірми на навколишнє середовище;
- прийняття і дотримання всіх екологічних стандартів;
- постійне удосконалення природоохоронної діяльності;
- забезпечення максимального прояву ініціативи всіма працівниками ТНК щодо удосконалення екологічної діяльності;
- розвиток партнерства з іншими компаніями і громадськими організаціями для покращення екологічних показників;
- пошук можливостей для альянсу з кожним, хто здатний зробити позитивний вклад у вирішення екологічних завдань;
- консультування і співпраця з тими, на кого можна впливати у справі розв'язання екологічних проблем;
- визнання й повага всіх типів екологічних вимог, претензій осіб і організацій на всіх стадіях бізнесу фірми;
- захист здоров'я персоналу фірми;
- забезпечення екологічного навчання працівників фірми і там, де необхідно, інформування споживачів її продукції;
- розвиток екологічного підприємництва, де екологічні фактори можуть бути вирішальними в прийнятті рішень про інвестування екологічно орієнтованих видів діяльності;
- здійснення роботи щодо екологізації компанії. [2, с. 119-121]

Процес всебічного зближення в сфері виробництва, науково-технологічної діяльності й послуг обумовлений посиленням дії загально цивілізаційних законів і закономірностей, які охоплюють і інші сфери. Глобальний синтез, що поширюється на всю планету, веде до утворення світової економічної спільності, цілісної міжнародної господарської структури. Серед факторів, які формують економічну єдність світу, треба виділити інтернаціоналізацію виробництва й обороту, міжнародну господарську інтеграцію, науково-технічну революцію, необхідність загального вирішення глобальних проблем людства. [1, с. 92]

Незважаючи на існуючу розмаїтість і багатоваріантність розвитку складових частин світового господарства, його майбутній розвиток буде характеризуватися зростаючою єдністю й підвищенням рівня інтегрованості. Майбутнє світове господарство буде єдиною системою, інтегрованою на глобальній інноваційно-інформаційній і грошовій основі. У його розвитку буде зростати роль загальних світових економічних інтересів, під якими слід розуміти глобальні економічні інтереси всього людства. Поряд із цими новими тенденціями розвитку світової економіки відбувається прискорення розвитку продуктивних сил і подальше посилення взаємозалежності національних економік і ланцюгів постачання такого рівня. В економічно розвинутих країнах чітко відслідковується тенденція до трансформації із суспільних продуктивних сил, як результат екстенсивного розвитку, у спільні продуктивні сили як результат інтенсивного економічного розвитку. Ці спільні продуктивні сили будуть базуватися на творчому інтелекті людини як носія нових виробничих відносин, заснованих на інтелектуальній власності, адекватних характеру спільних продуктивних сил. [1, с. 351]

Перелік посилань:

1. *Міжнародні стратегії економічного розвитку* : підручник / Макогон Ю.В., Лук'яненко Д. Г., Пахомов Ю.М. та ін. – Київ : Освіта України, 2009. –420с.
2. Циганкова Т.М. *Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ* : монографія / Циганкова Т.М. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fingal.com.ua/content/view/1080/39/1/3/#25775>